Din „enciclopedia" lui Willie

R. F. GERMANĂ

GRANDOAREA ŞI DECĂDEREA „BETONULUI"

PREMISE : Helmuth Schön a venit în Anglia în fruntea unei excelente formaţii, compusă din jucători cum rar întîlneşti în cuprinsul aceleiaşi generaţii. Oricît ar fi de exigent un juriu şi tot ar trebui să confirme că Schultz, Weber, Bekenbauer, Haller, Overath, Held, Tilkowski şi Seeller încă, sînt mari fotbalişti, născuţi şi şlefuiţi apoi cu migală printr-un îndelungat proces de pregătire.

PROFILUL ECHIPEI: Jocul echipei vest-germane s-a impus atenţiei observatorilor prin cîteva constante. Din amalgamul de variante tactice care s-au înfruntat în ultima vreme pe meridianele fotbalului, Schön a optat pentru una care încearcă să reconcilieze extremele, amestecînd principiile betonului cu unele trăsături ale jocului ofensiv. A rezultat mai mult decît un hibrid, s-a obţinut o nouă entitate tactică, cu limite şi calităţi, un fel de *„beton mai fluid"*. Adoptarea şi practicarea acestei variante au impus jucătorilor să împace cîteva contradicţii : superioritatea numerică din apărare cu necesitatea unei participări masive în atac, întărirea compartimentului defensiv, cu spiritul ofensiv indispensabil victoriei, jocul colectiv, cu acţiunile individuale solitare, faţă de care apărătorii s-au arătat necruţători oriunde le-au descoperit în timpul campionatului mondial.

PÎNĂ LA FINALĂ : Echipa vest-germană a dovedit o solidă organizare a jocului atît în apărare cît şi în atac. Schultz în postura de „verrouilleur" nu marca pe nimeni, patrula în spatele liniei sale de fundaşi. Cei patru din faţă exercitau un marcaj direct asupra adversarilor, indiferent de zona unde aceştia se refugiau. Împinsă uneori pînă la absurd (vezi Schnellinger ajuns din fundaş stînga extremă dreapta, atras acolo de Ball), manevra aceasta a cauzat treptat oboseala unor jucători, manifestată mai ales în finală, cea mai nepotrivită zi pentru plata scadenţelor. La mijloc acţionau două somităţi : Beckenbauer şi Haller. Primul devenea component al liniei de fundaşi în faza de apărare, organizator plin de vervă la mijlocul terenului în zona dezvoltării atacurilor şi un şuter violent în faţa porţii, iar Haller cu — tehnica lui impecabilă — distribuia inteligent baloanele şi forma cupluri sau grupe de jucători cu atacanţii vîrf. Lor li se adăuga şi Overath. Acest terţet pendula fără întrerupere de la un careu la celălalt, transformîndu-se alternativ din apărători în atacanţi şi invers pentru a face posibil şi susţine astfel jocul colectiv. Dacă la aceste nume, îi adaugăm şi pe Held, completăm grupul acelor jucători care, prin tehnică şi fantezie, au colorat jocul echipei vest-germane. Avantposturile echipei lui Schön au fost ocupate de Seller, făcut parcă să creeze panică în rîndul adversarilor, un fel de coloană morală a echipei şi Emerich, menţinut în formaţie în speranţa că va trage bine la poartă măcar o dată într-un meci (cînd prinde mingea cum trebuie, lovitura lui e într-adevăr decisivă).

HALLER

BETONUL ŞI-A DEVORAT, PÎNĂ LA URMĂ, PROPRII LUI COPII. Printr-un efort colectiv uriaş jucătorii vest-germani au reuşit să împace multă vreme noţiuni tactice care în genere se resping. Dar, la finala de pe Wembley, deşi s-au odihnit o zi în plus faţă de adversarii lor, băieţii lui Schön s-au prezentat mai uzaţi decît jucătorii englezi. După un început furtunos şi strălucit (au înscris în minutul 13), cîntecul lebedei s-a stins treptat şi din repriza secundă masca oboselii s-a instalat pe fizionomia lui Haller şi a celorlalţi. Tot în acest meci, pentru a doua oară în timpul Cupei mondiale, Schön l-a strîns pe Beckenbauer într-un corset tactic prea strîmt, făcînd din el „umbra" lui Bobby Charlton (prima oară împotriva Argentinei cînd l-a păzit pe Onega şi echipa R.F.G.-ului tot n-a reuşit să cîştige). Superioritatea englezilor creştea minut cu minut, devenea din ce în ce mai evidentă. Egalarea din minutul 90 este opera unei greşeli, umane de altfel, a elveţianului Dienst. În prelungiri, jucătorii vest-germani erau tot mai epuizaţi. In aceste minute, betonul îşi devora credincioşii. Oboseala, marcajul individual împins pînă la extrem, forţe puţine în atac, accentuarea spiritului defensiv, toate acestea au făcut din echipa vest-germană o mare învinsă.

PORTUGALIA

ECHIPA CU TACTICA CEA MAI SUPLĂ

Jocul echipei Portugaliei e greu (dacă nu aproape imposibil) de redat printr-o formulă tactică dogmatică. În afara fundaşilor centrali, ceilalţi jucători au circulat pe toate direcţiile necesare, ieşind aproape definitiv din tiparul posturilor. Aceste deplasări libere multiple, permanente, n-au fost haotice, ele au fost reglementate de logica mereu sesizabilă a jucătorilor. Portughezii au susţinut întotdeauna pe purtătorul temporar al balonului, au fost prezenţi în număr suficient pe suprafaţa din teren, unde se purta la un moment dat jocul.

Intervenţiile lui Augusto, Simoes şi chiar Torres în faza de apărare, precum şi aportul lui Graca, Coluna, frecvent Hilario şi Festa la construirea, dezvoltarea şi finalizarea acţiunilor ofensive, au compus jaloanele tactice extrem de elastice pe care Otto Gloria le-a predat elevilor săi.

In fiecare meci din serie, portughezii au înscris cîte trei goluri (Ungariei, Bulgariei şi Braziliei). Eusebio a devenit golgeterul C.M. Ce argumente mai solide s-ar putea aduce pentru a demonstra spiritul ofensiv al echipei lusitane ?

Pe lîngă valenţele de joc colectiv, constructiv şi ofensiv, înfăptuite prin efortul tuturor jucătorilor, ţăria echipei portugheze a mai depins de ceva. Şi anume de prezenţa lui Eusebio. De cele mai multe ori, mozambicanul a ştiut cînd trebuie să învingă de unul singur, sau cînd trebuie să devină un veritabil om de echipă.

GERMANO (Portugalia)

Văzîndu-i de mai multe ori pînă în ziua eşecului de la Wembley (în faţa Angliei), am înţeles totuşi că echipa Portugaliei nu va ajunge prea departe. Şi aceasta datorită contrastului dintre valoarea intrinsecă a înaintaşilor şi jucătorilor din linia mediană, în comparaţie cu modestia fundaşilor şi portarului. În acest compartiment se observau mereu semne de nesiguranţă, neînţelegeri, greşeli individuale, crispare şi nervozitate. Aceste neajunsuri au fost mascate sau compensate un timp de randamentul excelent al celorlalţi jucători. Dar în faţa atacanţilor englezi tot ce se arăta a fi mediocru, a pîrîit şi s-a rupt.

În ansamblu, acurateţea jocului practicat de portughezi a însemnat o reconfortare pentru cei convinşi că eficacitatea, fotbalul cu elemente artistice şi „fair play"-ul sînt posibile de adunat laolaltă, în opoziţie cu „realismul" unora care încearcă să convingă pe toată lumea, de necesitatea adoptării principiului, „scopul scuză mijloacele".

O notă mică, pentru marele Eusebio

Cînd s-a aflat în faţa celui mai greu examen (meciul cu Anglia), Eusebio a vrut să facă de unul singur o minune. Şi-a uitat coechipierii. S-a zbătut singur şi s-a arătat neputincios, între Stiles şi Moore, cele două „menghine" ale apărării engleze. O singură dată a uitat Eusebio de virtuţile jocului colectiv. Tocmai atunci cînd nu trebuia.

Locul al treilea ocupat de echipa lui Otto Gloria, acest antrenor cu nume predestinat succesului, reprezintă o adevărată izbîndă.

R. B.

UN PUNCT DE RĂSCRUCE

Torres (Portugalia) sare pentru a-l proteja pe portarul bulgar Naidenov

La sfîrşitul fiecărui campionat mondial s-au adunat întotdeauna învăţăminte de o însemnătate mai mare sau mai mică.

În timpul desfăşurării Cupei Mondiale apar şi se pierd, ca la orice festival de proporţii, diverse tendinţe. Unele dintre ele se nasc şi mor pe loc, fără să lase vreo urmă. Altele atrag atenţia prin miezul lor raţional, sînt preluate, verificate şi în anii următori ating graniţele recunoaşterii generale.

În Suedia, brazilienii au prezentat, cu toată documentaţia necesară, faimosul 4—2—4 (elaborat din germeni mai vechi), semnînd actul de deces al WM-ului.

În Chile, în afara Bulgariei, care s-a prezentat tot în haina strîmtă şi ponosită a WM-ului, celelalte echipe adoptaseră noul sistem şi apărările aglomerate începură să exercite o atracţie crescîndă. Brazilienii păstrează şi aici prerogativele originalităţii şi cîştigă din nou cu ajutorul sistemului 4—3—3, patentat tot de ei.

CE VA RĂMÎNE DIN TIMPUL „WORLD-CUP"-ULUI ?

Desigur, n-a venit timpul afirmaţiilor categorice. Ne putem totuşi întreba dacă turneul din Anglia poate fi socotit un moment de cotitură. S-a infirmat definitiv un anumit sistem? S-a demonstrat convingător superioritatea altuia?

Echipa ţării gazdă a dobîndit o victorie legitimă. Dar ea n-a fost obţinută în maniera strălucită, proprie cu ani în urmă companiei Didi, Pele, Garrincha. In Anglia s-a observat o mare diversitate tactică. Curentele au fost numeroase, dar lipsite de o identitate categorică. Echipa lui Ramsey a cîştigat fără să practice betonul. Dar nu a jucat nici 4—2—4, nici 4—3—3. Vest-germanii, l-au păstrat fără întrerupere pe Schultz ca rezervă în apărare şi s-au străduit să întărme caracterul defensiv al betonului. Au reuşit destul de mult, graţie atributelor excelente întrunite de majoritatea jucătorilor, dar lecţia lor cu ecou mondial ne învaţă că jucătorii se vlăguiesc într-o competiţie prelungită, şi, în ciuda unui efort colectiv admirabil, tot nu rămîn suficienţi oameni pentru atacul porţii adverse.

Portugalia n-a adoptat betonul, a încercat să joace cu liniile echipei apropiate, să acţioneze grupat, dar nu s-a bazat pe apărarea în linie, sprijinită pe legea ofsaidului.

Echipa U.R.S.S. s-a pus la adăpostul unui beton rigid, dar a eşuat, neavînd atacanţi centrali de valoare.

Argentina s-a bazat pe apărarea în linie, a mai organizat o reţea de patru jucători în faţa fundaşilor, a urcat cu linia de apărători în fazele de atac, a jucat cu pase scurte, a construit acţiuni bazate pe o circulaţie prelungită de balon pentru dezechilibrarea apărării adverse. N-a suferit nici o înfrîngere în jocurile din serie, dar a căzut uneori în accese defensive. Eliminarea ei de către Anglia, într-o partidă tot aşa de crîncenă ca şi bătălia de la Trafalgar, ne-a împiedicat să urmărim dacă în reforta antrenorului Lorenzo se născuse strămoşul unui viitor sistem sau numai vreun biet hibrid.

Ungaria a venit şi ea cu intenţia să joace betonat. Dar nevoia de victorie pentru obţinerea calificării a obligat-o să treacă în rîndul formaţiilor pur ofensive.

Disociaţiile devin şi mai dificile deoarece aceeaşi cale tactică a purtat pe unii la victorii, pe alţii la înfrîngeri. Dintre adepţii betonului, vest-germanii au ajuns în finală, dar Italia şi Franţa au pierit încă din preliminarii.

Trecînd printr-o prelungită criză de idei, Feola a făcut ca echipa Braziliei să lipsească în acest an de pe lista contribuabililor la tezaurul tactic al fotbalului mondial.

Deocamdată, sigură pare doar pulverizarea noţiunii clasice de „post". *Funcţia fiecărui jucător s-a îmbogăţit, s-a multiplicat, s-a îngreuiat. Schemele tactice par total devalorizate cu excepţia situaţiilor la faze fixe. Libertatea şi capacitatea de creaţie a jucătorilor devin armele cele mai recomandabile, cele mai eficace.*

Pentru toate acestea, „World-Cup"-ul va rămîne probabil în istoria fotbalului ca un punct de răscruce.

Se caută, se experimentează, se aşteaptă.

DESTINUL VEDETELOR

Pe stadioanele din Anglia au evoluat mulţi jucători, care pentru minunata lor artă pot fi înscrişi în coloana marilor vedete. Înşiruirea lor ar necesita prea mult spaţiu ; au fost peste douăzeci, ierarhizarea ar părea arbitrară, comparaţiile între „cei mari" fiind total nejustificate, datorită puternicei personalităţi a fiecăruia. Punctele de tangenţă dintre ei sînt mai puţine decît trăsăturile care-i singularizează.

Important mi se pare însă altceva : soarta şi eficacitatea lor în acest campionat. S-a observat că în ciuda acelui cumul de calităţi care le apropie de perfecţiune, vedetele s-au dovedit rareori capabile să schimbe destinul unui meci sau al unei echipe. Apărările aglomerate, maniera colectivă de recuperare a balonului, marcajul sever, au scăzut randamentul acestora, în cazul cînd forţa lor n-a fost susţinută de ceilalţi coechipieri, cînd între toţi jucătorii spectului de colaborare n-a fost prezent.

Jucătorii izolaţi, lipsiţi de sprijinul altora au fost cea mai plăcută pradă pentru apărători, indiferent de nume şi de ce puteau să facă cu balonul. Cei ce n-au înţeles mecanismul acesta au jucat bine doar un meci-două, s-au accidentat în ciocnirile inevitabile, n-au izbutit, tocmai atunci cînd toată lumea aştepta de la ei o minune.

În schimb, marii jucători, care au turnat tot capitalul lor în visteria echipei, au strălucit, au reuşit excelent, dînd şi primind din partea coechipierilor toate cele necesare obţinerii victoriei.

Şi în fotbal, ca şi în teatru, a trecut vremea cînd una sau cele cîteva „vedete" ale trupei, îşi executau numărul sub privirile stupefiate ale partenerilor, buni doar să servească pe tavă balonul sau călcîiele.

Romulus BALABAN

Fotbal

REVISTA SAPTAMINALĂ
Redacţia şi administraţia : Bd. Mărăşti 26, raion 30 Decembrie

COLEGIUL DE REDACŢIE

Constantin Chiriţă, Ştefan Covaci, Gh. Dumitrescu, Ion Lupaş, Pavel Marcu, Aurel Neagu (redactor şef), Angelo Niculescu, Andrei Rădulescu, Constantin Teaşcă, Dumitru Tomescu, Stelian Trandafirescu (redactor-şef adjunct), Radu Urziceanu (secretar general de redacţie), Emerich Vogl, Ion Voica, Ion Voinescu